

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з наукової роботи

проф. Студеняк І.П.

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти	третій
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність	035 «Філологія»
Освітньо-кваліфікаційний рівень	доктор філософії
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	035.01 «Українська мова та література»
Освітня програма	«Філологія»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Ужгород 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методи лінгвістичних досліджень**» для здобувачів третього рівня вищої освіти галузі знань **03 – гуманітарні науки**, спеціальності **035 – філологія**, предметної спеціальності **035.01 – українська мова та література**.

Розробники: **Сабадош Іван Васильович**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови;
Пискач Ольга Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **української мови**

Протокол № 1 від « 29 » _____ серпня _____ 2019__ року

Завідувач кафедри  проф. Сабадош І.В.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 5 від « 4 » вересня _____ 2019__ р.

Голова науково-методичної комісії



(Шаркань В.В.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	1, 2	1, 2
Тижневих годин для денної форми навчання:	Лекції:	
аудиторних – 2,8	30	10
самостійної роботи студента – 4	Практичні (семінарські):	
	30	8
Вид підсумкового контролю: усно	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: іспит	Самостійна робота:	
	120	162

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «**Методи лінгвістичних досліджень**» є детальне вивчення сучасних методів лінгвістичного аналізу, формування в аспірантів цілісного уявлення про різноманіття концептів і алгоритмів лінгвістичного дослідження та відповідного їм інструментарію.

Завдання:

- систематизувати знання аспірантів про відомості з теорії лінгвістичних досліджень у рамках основних лінгвістичних шкіл і напрямків;
- закріпити системні теоретичні уявлення про сучасну методику лінгвістичних досліджень у рамках українського й зарубіжного мовознавства;
- виробити практичні навички з відбору, систематизації й аналізу мовних фактів і формування власних оригінальних висновків на основі отриманих даних.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1)
2. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-2)
3. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні (ЗК-3)
4. Здатність до пошуку, обробки на аналізу інформації з різних джерел (ЗК-4)
5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-5)
6. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі (ЗК-6)
7. Здатність розробляти та управляти науковими проектами (ЗК-7)
10. Здатність комунікації на фахову тематику з нефахівцями (ЗК-10)

1. Здатність застосовувати філологічні знання для систематизації різноманітних пов'язаних фактів і явищ (ФК-1).
2. Здатність визначати завдання філологічного дослідження (ФК-2).
3. Здатність вирізняти із накопичених спостережень відтворювані факти (ФК-3).
4. Здатність на високому рівні застосовувати методи наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів (ФК-4).
5. Здатність на високому рівні проводити фахову науково-дослідницьку роботу, презентувати її науковій спільноті та захищати свою інтелектуальну власність (ФК-5).
6. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної галузі – мовознавства, літературознавства, перекладознавства, літературної критики тощо; володіння навичками управління інформацією (ФК-6).

7. Здатність вільно й критично користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень, обґрунтовувати оптимальний вибір термінів із синонімічних (ФК-7).
8. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, досконало спілкуватися усною та писемною формами рідної та іноземних мов(ФК-8).
9. Здатність організовувати різні форми наукової та педагогічної діяльності (ФК-9).
10. Загальна поінформованість у питаннях фінансового забезпечення досліджень, знайомство із шляхами фінансування проектів (ФК-10).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної спецдисципліни «**Методи лінгвістичних досліджень**» є опанування навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) 035.01 Філологія. Українська мова та література.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Філологія**», вивчення навчальної дисципліни «**Методи лінгвістичних досліджень**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
<p>Знання</p> <p>ПРН 1.1 Сучасні передові концептуальні та методологічні знання з філології та суміжних галузей знань.</p> <p>ПРН 1.2. Праці провідних вітчизняних та зарубіжних учених, наукових шкіл та фундаментальних праць у галузі дослідження.</p>	<p>1.1, 1.2.</p>
<p>Уміння</p> <p>ПРН 2.1. Формулювати мету власного наукового дослідження в контексті світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя.</p> <p>ПРН 2.3. Проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань.</p> <p>ПРН 2.4. Формувати команду дослідників для вирішення локальної задачі (формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки пропозицій).</p> <p>ПРН 2.5. Формулювати наукову проблему з огляду на стан її наукової</p>	<p>2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10.</p>

<p>розробки та сучасні наукові тенденції.</p> <p>ПРН 2.6. Формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН 2.7. Аналізувати наукові праці з філології, виявляючи дискусійні та малодосліджені питання.</p> <p>ПРН 2.8. Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН 2.9 Визначати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.</p> <p>ПРН 2.10 Визначати принципи та методи дослідження, використовуючи міждисциплінарні підходи.</p>	
<p>Комунікація</p> <p>ПРН 3.1 Вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі філології.</p> <p>ПРН 3.2 Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях у фахових виданнях, вести конструктивний діалог з рецензентами та редакторами.</p> <p>ПРН 3.3 Професійно презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу – англійську) у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.</p> <p>ПРН 3.4 Ефективно працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ПРН 3.5 Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.</p>	<p>3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5.</p>
<p>Автономія та відповідальність</p> <p>ПРН 4.1 Ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі філології, лідерство та автономність під час їх реалізації.</p> <p>ПРН 4.2 Діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ПРН 4.3 Самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень.</p> <p>ПРН 4.4 Приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p>	<p>4.1, 4.2, 4.3, 4.4.</p>

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної спецдисципліни «**Методи лінгвістичних досліджень**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
виявляти й описати досліджуваний матеріал за допомогою класичних та новітніх методів; володіти новітніми методиками наукових досліджень; вільно й критично користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень. здатність до самостійної роботи.	ПРН 1.1, 1.2, ПРН 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 2.10
виявляти навички у спілкуванні з науковцями та громадськістю в галузі філології; працювати в команді; уміти кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, вміти презентувати результати своїх досліджень; виявляти вміння у використанні сучасних інформаційних та комунікативних технологій при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.	ПРН 3.1, 3.2 3.3, 3.4
виявляти навички в ініціюванні наукових та інноваційних комплексних проєктів в галузі спецдисципліни, лідерство та автономність під час їх реалізації; виявляти вміння діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності, на основі етичних міркувань (мотивів); виявляти вміння самовдосконалення, відповідальності за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень; виявляти навички у прийнятті обґрунтованих рішень, мотивувати колектив та рухатися до спільної мети.	ПРН 4.1, 4.2, 4.3, 4.4

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне опитування, письмові перевірні роботи, підсумкові контрольні роботи, методи самоконтролю

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, письмові перевірні роботи.
Форма модульного контролю: реферат, усний захист теми.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік, іспит

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота														Сума		
Модуль 1							Модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
6	6	8	8	8	8	6	5	7	8	7	7	6	6	4	100	

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль ...	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	50	8	50		
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)						
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні						
Письмове тестування при тематичному оцінюванні						
Презентація						
Реферат	1	25	1	25		
Есе						
...						
Модульна контрольна робота	1	25	1	25		
Разом		100		100		100

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
« відмінно » (90–100 балів)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
« добре » (74–89 балів)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та

	аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.
«задовільно» (60–73 бали)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.
«незадовільно» (0–59 балів)	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
 - б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
 - в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
 - г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше 50 %.
- Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий контроль здійснюється за результатом модульного рейтингу та усною відповіддю на контрольні питання (форма контролю залік/ іспит)

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні методи.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Мета, завдання та основні поняття курсу «Методи лінгвістичних досліджень».

Мета і завдання навчальної дисципліни, її зв'язок з іншими. Мова як об'єкт наукового пізнання. Аспекти вивчення мови. Джерела фактичного і теоретичного матеріалу в лінгвістиці. Методи збору і опрацювання фактів мови.

Тема 2. Загальні питання мовознавчої методології.

Співвідношення понять метод, методика, методологія, прийом. Загальнофілософська методологія у мовознавстві. Діалектика і логіка в пізнанні мови. Індукція, дедукція, аналіз, синтез, гіпотеза.

Тема 3. Різновиди загальних методів. Методи і прийоми вивчення мови (загальнонаукова і конкретнонаукова методологія). Спостереження, експеримент, моделювання, інтерпретація. Визначення методів і прийомів дослідження в науково-дослідних роботах. Теоретична значущість результатів наукової роботи.

Тема 4. Описовий метод.

Описовий метод. Прийоми зовнішньої і внутрішньої інтерпретації. Порівняльно-історичний метод. Прийоми зовнішньої і внутрішньої реконструкції. Прийом відносної хронології.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Лінгвогеографічний метод. Етапи і принципи картографування. Типи лінгвістичних атласів. Описовий, порівняльно-історичний і лінгвогеографічний методи в діалектології. Польова і кабінетна лінгвістика.

Тема 6. Зіставний метод. Зіставний метод. Прийоми і принципи зіставних досліджень. Проблема мови-еталона порівняння. Мовні універсалії. Мовна типологія. Співвідношення генеалогічної, типологічної та ареальної класифікацій мов.

Тема 7. Граматичні типи мов: ізолятивні, аглютинативні, інкорпоративні, флективні, синтетичні і аналітичні. Індекс синтетичності Джозефа Грінберга. Зіставне дослідження фонетико-фонологічних, словотвірних, морфологічних, синтаксичних систем мов. Зіставна лексикологія і фразеологія.

Модуль 2. Новітні методи.

Змістовий модуль 1.

Тема 8. Проблема мови-еталона порівняння.

Проблема мови-еталона порівняння. Мовні універсалії. Мовна типологія. Співвідношення генеалогічної, типологічної та ареальної класифікацій мов. Граматичні типи мов: ізолятивні, аглютинативні, інкорпоративні, флективні, синтетичні і аналітичні. Індекс синтетичності Джозефа Грінберга.

Тема 9. Лінгвістична модель.

Зіставне дослідження фонетико-фонологічних, словотвірних, морфологічних, синтаксичних систем мов.

Тема 10. Зіставна лексикологія і фразеологія. Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз. Компонентний аналіз. Математичні методи у мовознавстві.

Тема 11. Методи сучасних мовознавчих теорій.

Функціональна, когнітивна, комунікативна лінгвістика.

Тема 12. Функціональна лінгвістика.

Приєм аналізу від форм до значень і від значень до форм. Опозиція центр / ядро – периферія. Функціонально-семантичне поле. Когнітивна лінгвістика і лінгвістика тексту. Текст і дискурс. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики і основа мовної картини світу. Комунікативна лінгвістика.

Змістовий модуль 2.

Тема 13. Соціолінгвістика, психолінгвістика.

Соціолінгвістичні методи. Анкетування та інтерв'ювання. Включене і невключене спостереження. Корелятивний аналіз. Психолінгвістичні методи. Аналіз фізіологічних реакцій у процесі мовленнєвої діяльності. Аналіз мовленнєвих реакцій та оцінок на мовленнєві стимули.

Тема 14. Етнолінгвістика й лінгвокультурологія.

Мета і завдання етнолінгвістичних студій. Теоретико-лінгвістичні засади етнолінгвістики. Методи етнолінгвістики. Об'єкт, предмет і завдання лінгвокультурології. Принципи і методи лінгвокультурології.

Тема 15. Комп'ютерна лінгвістика.

Комп'ютерна лінгвістика. Автоматичне опрацювання текстів. Проблеми машинного перекладу. Синтезування і розпізнавання мовлення.

6.2. Структура навчальної дисципліни

	Усь ого	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	П	лаб.	інд.	с.р.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Загальні методи												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Мета і завдання навчальної дисципліни, її зв'язок з іншими. Мова як об'єкт наукового пізнання. Аспекти вивчення мови. Джерела фактичного і теоретичного матеріалу в лінгвістиці. Методи збору і опрацювання фактів мови.	6	2				4	6	1				5
Тема 2. Співвідношення понять метод, методика, методологія, прийом. Загальнофілософська методологія у мовознавстві. Діалектика і логіка в пізнанні мови. Індукція, дедукція, аналіз, синтез, гіпотеза.	14	2	2			10	16	1				15
Тема 3. Методи і прийоми вивчення мови (загальнонаукова і конкретнонаукова методологія). Спостереження, експеримент, моделювання, інтерпретація. Визначення методів і прийомів	18	2	4			12	17	1	1			15

дослідження в науково-дослідних роботах. Теоретична значущість результатів наукової роботи.												
Тема 4. Описовий метод. Прийоми зовнішньої і внутрішньої інтерпретації. Порівняльно-історичний метод. Прийоми зовнішньої і внутрішньої реконструкції. Прийом відносної хронології.	18	2	4			12	17	1	1			15
Усього	56	8	10			38	56	4	2			50
Змістовий модуль 2.												
Тема 5. Лінгвогеографічний метод. Етапи і принципи картографування. Типи лінгвістичних атласів. Описовий, порівняльно-історичний і лінгвогеографічний методи в діалектології. Польова і кабінетна лінгвістика.	5	2	1			2	11		0,5			10,5
Тема 6. Зіставний метод. Прийоми і принципи зіставних досліджень. Проблема мови-еталона порівняння. Мовні універсалії. Мовна типологія. Співвідношення	17	2	3			12	17	1	1			15

генеалогічної, типологічної та ареальної класифікацій мов.												
Тема 7. Граматичні типи мов: ізолятивні, аглютинативні, інкорпоративні, флексивні, синтетичні і аналітичні. Індекс синтетичності Джозефа Грінберга. Зіставне дослідження фонетико- фонологічних, словотвірних, морфологічних, синтаксичних систем мов. Зіставна лексикологія і фразеологія	12	2	2			8	12	1	0,5			10,5
Усього	34	6	6			22	40	2	2			36
Модуль 2. Новітні методи дослідження												
Змістовий модуль 3.												
Тема 8. Проблема мови-еталона порівняння. Мовні універсалії. Мовна типологія. Співвідношення генеалогічної, типологічної та ареальної класифікацій мов. Граматичні типи мов: ізолятивні, аглютинативні, інкорпоративні, флексивні, синтетичні і аналітичні. Індекс синтетичності Джозефа Грінберга.	12	2	2			8	12					12

Тема 9. Лінгвістична модель. Зіставне дослідження фонетико-фонологічних, словотвірних, морфологічних, синтаксичних систем мов.	14	2	2			10	14	1	1			12
Тема 10. Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз. Компонентний аналіз. Математичні методи у мовознавстві.	14	2	2			10	11,5	0,5	0,5			10,5
Тема 11. Методи сучасних мовознавчих теорій. Функціональна, когнітивна, комунікативна лінгвістика.	14	2	2			10	11,5	0,5	0,5			10,5
Усього	56	8	8			38	47	2	2			43
Змістовий модуль 4.												
Тема 12. Прийом аналізу від форм до значень і від значень до форм. Опозиція центр / ядро – периферія. Функціонально-семантичне поле. Когнітивна лінгвістика і лінгвістика тексту. Текст і дискурс. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики і	5	2	1			2	7,5	0,5				7

основа мовної картини світу. Комуникативна лінгвістика.												
Тема 13. Соціолінгвістичні методи. Анкетування та інтерв'ювання. Включене і невключене спостереження. Корелятивний аналіз. Психолінгвістичні методи. Аналіз фізіологічних реакцій у процесі мовленнєвої діяльності. Аналіз мовленнєвих реакцій та оцінок на мовленнєві стимули.	9	2	2			5	10	0,5	0,5			8
Тема 14. Мета і завдання етнолінгвістичних студій. Теоретико-лінгвістичні засади етнолінгвістики. Методи етнолінгвістики. Об'єкт, предмет і завдання лінгвокультурології. Принципи і методи лінгвокультурології.	9	2	2			5	10	0,5	0,5			8
Тема 15. Комп'ютерна лінгвістика. Автоматичне опрацювання текстів. Проблеми машинного перекладу. Синтезування і розпізнавання мовлення.	13	2	1			10	11,5	0,5	1			10

Усього	36	8	6			22	37	2	2			33
Усього	180	30	30			120	180	10	8			162

6. 3. Теми практичних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Мета і завдання навчальної дисципліни, її зв'язок з іншими.	2
2.	Співвідношення понять метод, методика, методологія, прийом. Загальнофілософська методологія у мовознавстві. Діалектика і логіка в пізнанні мови. Індукція, дедукція, аналіз, синтез, гіпотеза.	2
3.	Методи і прийоми вивчення мови (загальнонаукова і конкретнонаукова методологія).	2
4.	Описовий метод. Прийоми зовнішньої і внутрішньої інтерпретації.	2
5.	Етапи і принципи картографування.	2
6.	Прийоми і принципи зіставних досліджень.	2
7.	Граматичні типи мов: ізолятивні,	2
8.	Проблема мови-еталона порівняння.	2
9.	Лінгвістична модель.	2
10.	Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників.	2
11.	Методи сучасних мовознавчих теорій.	2
12.	Прийом аналізу від форм до значень і від значень до форм.	2
13.	Соціолінгвістичні методи. Анкетування та інтерв'ювання.	2
14.	Мета і завдання етнолінгвістичних студій.	2
15.	Комп'ютерна лінгвістика. Автоматичне опрацювання текстів.	2
	Усього	30

Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи і прийоми вивчення мови (загальнонаукова і конкретнонаукова методологія).	2
2	Етапи і принципи картографування.	2
3	Соціолінгвістичні методи. Анкетування та інтерв'ювання	2

4	Комп'ютерна лінгвістика. Автоматичне опрацювання текстів.	2
	Усього	8

6.4. Самостійна робота (денна форма навчання)

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Мова як об'єкт наукового пізнання. Аспекти вивчення мови.	5
2	Тема 2. Джерела фактичного і теоретичного матеріалу в лінгвістиці. Методи збору і опрацювання фактів мови.	25
3	Тема 3. Співвідношення понять <i>метод, методика, методологія, прийом</i> .	25
4	Тема 4. Індукція, дедукція, аналіз, синтез, гіпотеза.	25
5	Тема 5. Спостереження, експеримент, моделювання, інтерпретація.	21
6	Тема 6. Визначення методів і прийомів дослідження в науково-дослідних роботах. Теоретична значущість результатів наукової роботи.	15
7	Тема 7. Прийоми зовнішньої і внутрішньої інтерпретації.	10
8	Тема 8. Польова і кабінетна лінгвістика.	12
9	Тема 9. Психолінгвістичні методи.	12
10	Тема 10. Синтезування і розпізнавання мовлення.	12
	Усього	162

Самостійна робота (заочна форма навчання)

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Джерела фактичного і теоретичного матеріалу в лінгвістиці. Методи збору і опрацювання фактів мови.	14
2	Тема 2. Співвідношення понять <i>метод, методика, методологія, прийом</i> .	40
3	Тема 3. Спостереження, експеримент, моделювання, інтерпретація.	42
4	Тема 4. Прийоми зовнішньої і внутрішньої інтерпретації.	24
5	Тема 5. Польова і кабінетна лінгвістика.	42
	Усього	162

Тематика наукових доповідей, презентацій:

1. Мета і завдання навчальної дисципліни «Методи лінгвістичних досліджень», її зв'язок з іншими.
2. Мова як об'єкт наукового пізнання. Аспекти вивчення мови.

3. Джерела фактичного і теоретичного матеріалу в лінгвістиці. Методи збору і опрацювання фактів мови.
4. Співвідношення понять метод, методика, методологія, прийом.
5. Загальнофілософська методологія у мовознавстві. Діалектика і логіка в пізнанні мови.
6. Індукція, дедукція, аналіз, синтез, гіпотеза.
7. Методи і прийоми вивчення мови (загальнонаукова і конкретнонаукова методологія).
8. Спостереження, експеримент, моделювання, інтерпретація.
9. Визначення методів і прийомів дослідження в науково-дослідних роботах. Теоретична значущість результатів наукової роботи.
10. Описовий метод. Прийоми зовнішньої і внутрішньої інтерпретації.
11. Порівняльно-історичний метод. Прийоми зовнішньої і внутрішньої реконструкції. Прийом відносної хронології.
12. Лінгвогеографічний метод. Етапи і принципи картографування. Типи лінгвістичних атласів. Описовий, порівняльно-історичний і лінгвогеографічний методи в діалектології. Польова і кабінетна лінгвістика.
13. Зіставний метод. Прийоми і принципи зіставних досліджень.
14. Проблема мови-еталона порівняння. Мовні універсалиї. Мовна типологія.
15. Співвідношення генеалогічної, типологічної та ареальної класифікацій мов.
16. Граматичні типи мов: ізолятивні, аглютинативні, інкорпоративні, флективні, синтетичні і аналітичні.
17. Зіставне дослідження фонетико-фонологічних, словотвірних, морфологічних, синтаксичних систем мов. Зіставна лексикологія і фразеологія.
18. Структурний метод. Лінгвістична модель. Моделювання.
19. Дистрибутивний аналіз. Методика безпосередніх складників. Трансформаційний аналіз. Компонентний аналіз.
20. Математичні методи у мовознавстві.
21. Функціональна лінгвістика. Прийом аналізу від форм до значень і від значень до форм.
22. Опозиція центр / ядро – периферія. Функціонально-семантичне поле.
23. Когнітивна лінгвістика і лінгвістика тексту. Текст і дискурс. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики і основа мовної картини світу.
24. Комунікативна лінгвістика.
25. Соціолінгвістичні методи. Анкетування та інтерв'ювання. Включене і невключене спостереження. Корелятивний аналіз.
26. Психолінгвістичні методи. Аналіз фізіологічних реакцій у процесі мовленнєвої діяльності. Аналіз мовленнєвих реакцій та оцінок на мовленнєві стимули.
27. Мета і завдання етнолінгвістичних студій. Методи етнолінгвістики.
28. Теоретико-лінгвістичні засади етнолінгвістики.
29. Об'єкт, предмет і завдання лінгвокультурології. Принципи і методи лінгвокультурології.
30. Комп'ютерна лінгвістика. Автоматичне опрацювання текстів. Проблеми машинного перекладу. Синтезування і розпізнавання мовлення.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Для деяких тем застосовується комп'ютерна техніка з метою демонстрації презентацій, окремих слайдів.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Болотнова Н. С. Филологический анализ текста: учебн. пособие. Москва: Флинта: Наука, 2007. 520 с.
2. Иванова Л.П. Методы лингвистических исследований. Киев: ИСПО, 1995. 138 с.
3. Ковалик І. І., Мацько Л. І., Плющ М. Я. Методика лінгвістичного аналізу тексту. Київ, 1984. 120 с.
4. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 464 с.
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-Київ, 2008. 711 с.
6. Семотюк О.Л. Сучасні технології лінгвістичних досліджень навч. посібник. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2011. 152 с.

Допоміжна література

1. Алефиренко Н.Ф. Методологические проблемы современного языкознания. *Современные проблемы науки о языке*: учебное пособие. Москва: Флинта: Наука, 2009. С. 314–397.
2. Апресян Ю.Д. Идеи и методы современной структурной лингвистики (краткий очерк). Москва: Просвещение, 1966. 302 с.
3. Арнольд И.В. Основы научных исследований в лингвистике: учеб. пособие. Москва: Либроком, 2010. 140 с.
4. Атлас української мови: [в 3 т.]. – Т. 1. Полісся, Середня Наддніпрянщина і суміжні землі. / [ред. тому І. Г. Матвіяс]. Київ: Наукова думка, 1984. 498 с. (391 карта); Т. 2. Волинь, Наддністрянщина, Закарпаття і суміжні землі. / [ред. тому Я. В. Закревська]. Київ: Наукова думка, 1988. 520 с.; Т. 3. Слобожанщина, Донеччина, Нижня Наддніпрянщина, Причорномор'я і суміжні землі. / [ред. тому А. М. Залеський, І. Г. Матвіяс]. Київ: Наукова думка, 2001. 266 с. (206 карт).
5. Барилова Г. К., Глуховцева К.Д. Українська етнолінгвістика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. 228 с.
6. Бацевич Ф.С. Основы коммуникативной лингвистики. Київ: Академія, 2004. 342 с.
7. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. Київ: Вища школа, 1980. 247 с.
8. Білецький А. О. Основні методи дослідження в сучасному мовознавстві. *Методологічні питання мовознавства*. Київ, 1966.
9. Болотнова Н. С. Коммуникативная стилистика текста: словарь-тезаурус. Москва: Флинта: Наука, 2009. 384 с.
10. Бондарко А.В. Теория функциональной грамматики. Темпоральность. Модальность. Ленинград: Наука, 1990. 263 с.
11. Введенська Т. Стилистичний аналіз (сучасні зарубіжні методики). *Слово і час*. 2001. № 9. С. 61–66.
12. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. Москва: Наука, 1981. 139 с.
13. Гуйванюк Н. В., Руснак Н. О. Діалектний текст як лінгво-когнітивна одиниця. *Українська мова*. 2003. № 2 (7). С. 102–110.
14. Дзензелівський Й.О. Конспект лекцій з курсу української діалектології: Вступні розділи. Ужгород, 1966. 96 с.
15. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 288 с.
16. Жайворонок В.В. Українська етнолінгвістика: Нариси: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Довіра, 2007. 262 с.
17. Засекіна Л.В., Засекін С.В. Вступ до психолінгвістики. Острог, 2002. 168 с.
18. Засорина Л. Н. Введение в структурную лингвистику. Москва, 1974. 319 с.
19. Карпенко Ю. Вступ до мовознавства: підручник. Київ: Академвидав, 2006. 334 с.

20. Кононенко В. Мова у контексті культури: монографія. Київ – Івано-Франківськ, 2008. 390 с.
21. Леонтьев А.А. Основы психолингвистики. Москва, 2005. 288 с.
22. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. Київ, 2010. 243 с.
23. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика. Минск, 2005. 266 с.
24. Мечковская Н.Б. Социальная лингвистика. Москва, 2000. 207 с.
25. Монахова Т.В. Методи когнітивної лінгвістики в дослідженні концептів. *Новітня філологія*. / ред. А.М. Науменко. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. Вип. 37. С. 25–34.
26. О принципах и методах лингвистического исследования. Москва, 1966.
27. Общее языкознание: Методы лингвистических исследований / Отв. ред. Б. А. Серебренников. Москва, 1973. 318 с.
28. Общее языкознание: Методы лингвистических исследований / Отв. ред. Б. А. Серебренников. Москва, 1973. 318 с.
29. Плотникова А.А. Этнолингвистическая география Южной Славии. Москва: Индрик, 2004. 768 с.
30. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика. Москва: АСТ: Восток–Запад, 2010. 314 с.
31. Ревзин И.И. Современная структурная лингвистика (Проблемы и методы). Москва: Наука, 1977. 264 с.
32. Степанов Ю. С. Методы и принципы современной лингвистики. Москва: ЛКИ, 2007. 312 с.
33. Степанов Ю. С. Язык и метод: к современной философии языка. Москва: Школа «Языки русской культуры», 1998. 397 с.
34. Сухорольська С. М., Федоренко О. І. Методи лінгвістичних досліджень: навч. посібник. Львів: Інтелект-захід, 2009. 348 с.
35. Теория и методология языкознания: Методы исследования языка. Москва: Наука, 1989. 256 с.
36. Толстой Н.И. Этнолингвистика в кругу гуманитарных дисциплин. *Русская словесность. От теории словесности к структуре текста. Антология*. Москва, 1997. С. 306–315.
37. Українська мова. Енциклопедія. Київ, 2007. 684 с.
38. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика: навчальний посібник для студентів факультету української філології; за ред. Ж. В. Колоїз. Кривий Ріг: НПП АСТЕРІКС, 2015. 192 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Методи лінгвістичних досліджень. URL:
<http://knowledge.allbest.ru/languages/2c0a65625b3ac68a5c53b88521>
2. Методы лингвистических исследований. URL: <http://www.ranez.ru/article/id/420>
3. Методология лингвистики. URL:
http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/METODOLOGIYA_LINGVIS_TIKI.html?page=0,9

Додаток 2

Результати перегляду

робочої програми навчальної дисципліни «Методи лінгвістичних досліджень»

Робоча програма перезатверджена на 20 ___ / 20 ___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ___ / 20 ___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ___ / 20 ___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ___ / 20 ___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)